

Opis zawodu związany z zielonym miejscem pracy
ROBOTNIK LEŚNY (kod zawodu 621002)

1. SPIS TREŚCI

1. SPIS TREŚCI.....	1
2. WSTĘP.....	2
3. ZADANIA I WYMAGANIA ROBOCZE.....	3
4. ŚRODOWISKO PRACY.....	5
4.1. Stanowisko pracy.....	5
4.2. Materialne środowisko pracy.....	5
4.3. Warunki społeczne.....	6
4.4. Warunki organizacyjne.....	6
5. WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE.....	6
6. WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE.....	7
7. WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE.....	8
8. MOŻLIWOŚĆ AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ.....	8
9. MOŻLIWOŚĆ PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH.....	8
10. PRACODAWCY I ZAROBKI.....	9
11. ZAWODY POKREWNE.....	9
12. LITERATURA.....	10

2. WSTĘP

Człowiek od zarania swojego istnienia był i nadal jest związany z otaczającą go przyrodą. W swojej działalności i rozwoju uzależniony był od jego bogactwa i różnorodności. Istotną rolę w rozwoju ludzkiej cywilizacji odgrywały lasy. Można stwierdzić, że przez tysiące lat las był prawdziwym domem człowieka. To właśnie tam człowiek znajdował pokarm, bezpieczeństwo przed wrogiem, dobre warunki do swojego rozwoju. Wraz z upływem czasu człowiek nauczył się uprawiać rośliny, udomowił wiele zwierząt i ta bezpośrednia zależność od lasu, uległa znacznemu zmniejszeniu, to jednak las był i pozostał ważnym elementem w rozwoju gospodarczym. W sposób szczególnie wyraźny zależność jakości życia od lasu będącego znaczącą częścią otaczającej nas przyrody zaczynamy rozumieć obecnie. [6]

Nadrzędnym celem gospodarki leśnej jest zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli w zagospodarowaniu przestrzennym kraju. Trwałość lasu w zmieniających się warunkach środowiska przyrodniczego powinna być osiągnięta przez uwzględnienie w gospodarce leśnej procesów naturalnych, ale także oczekiwań społecznych wobec lasu i leśnictwa. [6]

Zdolność pełnienia przez las rozmaitych funkcji zależy w dużej mierze od wielkości kompleksu leśnego, ale także od sposobu zagospodarowania i ochrony lasu. Właściwe postępowanie w tym zakresie zapewnia nie tylko ciągłość surowca drzewnego, ale także szereg korzyści ekologicznych. Należą do nich przede wszystkim: pozytywny wpływ lasu na glebę, zasoby wodne i klimat oraz ochrona różnorodności biologicznej rodzimej przyrody. [6]

Prawidłowe odnawianie lasu, jego pielęgnacja w kolejnych etapach rozwoju i racjonalne użytkowanie to kluczowe elementy osiągnięcia tego celu. [6] Aby móc realizować powyższe zadania należy wykonywać szereg prac związanych z zagospodarowaniem przestrzeni leśnych. Prace te wykonywane są przez wykwalifikowanych robotników leśnych.

3. ZADANIA I WYMAGANIA ROBOCZE

Robotnik leśny wykonuje podstawowe prace w leśnictwie z zakresu: nasiennictwa, szkółkarstwa, hodowli, ochrony i użytkowania lasu oraz prace konserwacyjno-naprawcze obiektów i urządzeń leśnych przy użyciu prostych narzędzi i urządzeń.

Robotnicy leśni organizują i podejmują działania na rzecz kultywacji, ochrony i eksploatacji lasów naturalnych i nasadzeń leśnych. W szczególności do głównych zadań robotnika leśnego należy zaliczyć pozyskiwanie drewna, zrywka drewna, odnowa i pielęgnacja upraw, hodowla i ochrona lasu, renowacja łąk śródleśnych, wylesianie i usuwanie podszytu pod liniami energetycznymi, gazociągowymi itp., produkcja materiału sadzeniowego, zakładanie upraw i plantacji, pielęgnacja upraw i plantacji, ochrona i nawożenie lasu, głównie poprzez zwalczanie szkodników leśnych i chwastów oraz nawożenie lasu sprzętem naziemnym, a także zwalczanie szkodliwych owadów i nawożenie lasu sprzętem lotniczym oraz nakładanie preparatów odstraszających (repelentów).

Dodatkowo robotnik leśny wykonuje takie prace i zadania jak: ocena obszarów poddawanych zalesieniu; wybór sadzonek i sadzenie drzew przy użyciu sadzonek; zakładanie i ochrona drzewostanu, identyfikacja drzew do wycinki i oszacowanie ich ilości; stosowanie pił mechanicznych i innych pił do przerzedzania młodego drzewostanu; przycinanie i wycinki drzew i przygotowanie kłód; wstępna obróbka kłód w miejscu wycinki; układanie i zakładanie kłód na pochylniach lub ich spławianie rzeką; prowadzenie obserwacji w celu wykrycia pożaru lasu; udział w działaniach przeciwpożarowych; kontrola chwastów i poszycia w rekultywacji drzewostanu przy użyciu narzędzi ręcznych i substancji chemicznych; operowanie i utrzymanie traktora, buldożera lub innego rodzaju sprzętu w celu wywozu ścinki lub przygotowania obszarów do rekultywacji; zbieranie nasion z szyszek, wyłuszczenie, oskrzydlenie, oczyszczanie i przechowywanie nasion; transport wewnętrzny w wyłuszczeniach i przechowalniach nasion; chirurgie drzew; pomoc w obmiarach i znakowaniu drzew na potrzeby powyższych działań. [2]

Celem pracy robotnika leśnego jest:

- wykonywanie prac w zakresie nasiennictwa, które to polegają na zbieraniu owoców i szyszek drzew oraz krzewów, wyłuszczeniu, oskrzydleniu, sortowaniu i oczyszczaniu nasion, składowaniu, konserwacji i spedycji nasion, sprawdzaniu zdolności kiełkowania;
- wykonywanie prac w zakresie szkółkarstwa, są to prace związane z przygotowaniem gleby, wysiew nasion, montaż i demontaż namiotów foliowych, pielęgnacja siewek, szkółkowanie, wyjmowanie sadzonek, ich sortowanie, formowanie oraz załadunek na środki transportu, szczepienie drzew i krzewów, wegetatywne rozmnażanie drzew i krzewów przez okłady;
- wykonywanie prac związanych z hodowlą lasu, tj. ręczne sadzenie sadzonek przy zalesianiu, odnawianiu powierzchni zrębowych, wprowadzanie podszytów, poprawek i uzupełnień, pielęgnowanie gleby w uprawach (nawożenie, niszczenie chwastów), trzebieże, formowanie strzał i koron w młodnikach;
- wykonywanie prac związanych z ochroną lasu, polegających na: zawieszaniu tablic ostrzegawczych, grodzeniu mrowisk, zawieszaniu, oczyszczaniu i naprawie skrzyni lęgowych, zakładaniu na drzewka osłon plastikowych w uprawach i młodnikach, grodzeniu upraw i młodników przed zwierzyną, zbieraniu materiału do opracowania prognozy występowania szkodliwych owadów, opylaniu, opryskiwaniu sprzętem ręcznym szkółek, upraw, drzewostanów oraz drewna, chemicznym zwalczaniu szkodników żerujących w ziemi, wykładaniu i korowaniu pułapek na owady szkodliwe, obserwacji przeciwpożarowej, gaszeniu pożarów w zarodku, wycinaniu drzew na pasach ppoż.;
- wykonywanie prac związanych z użytkowaniem lasu, czyli prac pomocniczych oraz pozyskiwanie żywicy, karpiny i innych użytków ubocznych;
- wykonywanie prac konserwacyjnych i naprawczych, tj.: konserwacja sprzętu, kopanie i konserwowanie rowów granicznych, ustawianie znaków ostrzegawczych i płotów odśnieżnych, naprawa i konserwacja dróg leśnych, oczyszczanie poboczy, rowów przydrożnych, skarp, przepustów drogowych, zagospodarowanie leśnych obwodów łowieckich, porządkowanie leśnych terenów rekreacyjnych, naprawa urządzeń turystycznych. [7]

4. ŚRODOWISKO PRACY

4.1. Stanowisko pracy

Stanowisko pracy robotnika leśnego jest uzależnione od rodzaju wykonywanych czynności, najczęściej jest to otwarta przestrzeń (las lub szkółka leśna). Praca odbywa się często w zmiennych warunkach atmosferycznych, tj. słońce, deszcz, czy śnieg o różnych porach dnia i nocy.

4.2. Materialne środowisko pracy

Robotnik leśny pracuje na wolnym powietrzu, w lesie oraz jego otoczeniu niezależnie od panujących warunków atmosferycznych. Deszcz, zimno, śnieg, mróz lub upał nie mogą być przeszkodą w wykonywaniu wyznaczonych zadań. W skrajnych przypadkach zjawisk atmosferycznych, tj. burzy i gwałtownej ulewy, gradobicia, robotnik leśny może się schronić do kabiny samochodu lub innego pojazdu wykorzystywanego do prac leśnych. Bez względu na porę roku *robotnik leśny* opiekuje się lasem i wykonuje w nim wszelkie prace. Wymaga ogólnie dobrego stanu zdrowia, odporności na różne warunki pogodowe. W swojej pracy robotnik leśny nie jest narażony na szczególne zagrożenia pod warunkiem, jeśli przestrzega przepisów bhp i właściwie posługuje się ostrymi narzędziami przy wykonywaniu swoich prac (takich jak: siekierą, piłą ręczną). [3] Niemniej należy stosować wszelkie środki ostrożności oraz przewidywać ewentualnie pojawiające się zagrożenia. Bezpieczeństwo i ewentualne zagrożenia w dużym stopniu zależą od warunków, jakie w danym momencie i w danym miejscu panują. Wyróżnić tu można przede wszystkim silny wiatr, oblodzenie, mokre podłoże, nachylenie powierzchni, ustawienie innych drzew przy obalaniu innych.

4.3. Warunki społeczne

Praca *robotnika leśnego* nie ma charakteru indywidualnego, wymaga wręcz współpracy z innymi osobami pracującymi w danej grupie. Realizując zamówienia na drewno, wykonując prace pielęgnacyjne, realizuje zadania zlecone przez przełożonego musi umieć współpracować z innymi ludźmi. Z drugiej strony jednak musi działać samodzielnie bez nawiązywania kontaktu z innymi pracownikami, w szczególności w sytuacji zagrożenia musi szybko podejmować decyzje w celu eliminacji powstałych zagrożeń.

4.4. Warunki organizacyjne

Robotnik leśny pracuje przez 8 godzin dziennie. Część tego czasu zajmują czynności przygotowawcze oraz przejazd do miejsca pracy. W pracy robotnika leśnego w zasadzie nie występuje sezonowość. W zależności od pory roku wykonywane są różnego rodzaju czynności. Praca robotnika leśnego głównie polega na pracy grupowej bez względu na to, jakie czynności wykonuje.

5. WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Praca robotnika leśnego polega w większości na pracy grupowej. Szczególnie w przypadku pracy przy pozyskiwaniu drewna zdarzają się sytuacje niebezpieczne zagrażające bezpieczeństwu i życiu innych pracowników. W takim przypadku wymagane jest od robotnika odpowiedzialność za bezpieczeństwo innych oraz zdolności organizacyjne. W tym zawodzie konieczne są także umiejętności pracy w szybkim tempie, szybkie podejmowanie decyzji, odporność na stres. Ważna jest także odporność na długotrwały wysiłek szczególnie przy zrywce drewna, umiejętność współpracy, dobra organizacja, dokładność np. przy nawożeniu i stosowaniu środków ochrony roślin. Praca robotnika leśnego wymaga także dużych zdolności manualnych gdyż w większości jest to praca rąk. Konieczna jest umiejętność posługiwania się narzędziami ręcznymi typu piła, sekator,

szpadel, nóż. Ważna jest także ostrość słuchu i wzroku szczególnie przy pracy i operowaniu maszynami leśnymi. Szczególnie przy pozyskiwaniu nasion z szyszek, robotnik leśny powinien charakteryzować się brakiem lęku wysokości, dużym refleksem oraz zmysłem równowagi.

6. WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Praca robotnika leśnego jest pracą średniociężką i ciężką w zależności od wykonywanych zadań. Wymaga dobrej sprawności fizycznej, zwłaszcza układu kostno-stawowego i mięśniowego. Robotnik leśny powinien też mieć dobry wzrok i słuch w celu właściwego wykonywania powierzonych prac i odpowiedniego reagowania na ewentualnie pojawiające się zagrożenia. Konieczna jest także gotowość do dużego i długotrwałego wysiłku, co wymaga ogólnie dobrego stanu zdrowia. Osoba podejmująca pracę robotnika leśnego powinna być przygotowana do pracy w zmieniających się warunkach atmosferycznych.

W przypadku robotnika leśnego pracującego przy zbiorze szyszek, nasion i pędów z drzew stojących wymagane są także umiejętności wspinaczkowe, zmysłu równowagi, szybki refleks, spostrzegawczość oraz brak lęku przy pracy na wysokości.

W zawodzie tym konieczna jest także niekiedy praca w szybkim tempie, wytrzymałość na długotrwały wysiłek oraz umiejętność współpracy. Praca robotnika leśnego to w znacznej mierze praca rąk, palców, np. operowanie piłą spalinową, praca na szkółce drzew.

Pracy robotnika leśnego nie powinna wykonywać osoba, która ma dysfunkcję kończyn dolnych, utraciła wzrok, ma alergię np. na pyłce rośliny, drzewa, środki ochrony roślin, itp., zaburzenia równowagi i świadomości. [3]

7. WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

W zależności od rodzaju wykonywanej czynności i charakterze wykonywanych prac określić można warunki, jakie należy spełnić przy pracy robotnika leśnego. Jeżeli wykonywane są prace najprostsze w zasadzie nie potrzebne są szczególne kwalifikacje i wykształcenie. Podjąć wówczas można pracę po wysłuchaniu i udzieleniu instruktarzu przez przełożonego. W przypadku pracy z maszynami i urządzeniami mechanicznymi warunkiem podjęcia pracy jest odbycie kursu lub szkolenia kwalifikującego do pracy na danym stanowisku, np. operator koparki, piły spalinowej, kierowca ciągnika.

8. MOŻLIWOŚĆ AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

W zawodzie robotnika leśnego istnieje możliwość awansu na stanowiska wyższe. Po uzyskaniu odpowiednich kwalifikacji odbycia dodatkowych kursów i szkoleń może awansować na operatora maszyn ciężkich, brygadzystę, pilarza.

9. MOŻLIWOŚĆ PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

Zawód robotnik leśny możliwy jest do wykonywania praktycznie w każdym wieku. Nie ma przeciwwskazań wiekowych do pracy w tym zawodzie. Ograniczenia występują jedynie w przypadku wykonywania prac wymagających szczególnych umiejętności i predyspozycji, np. operator sprzętu ciężkiego wymaga posiadania odpowiednich uprawnień, praca przy zbieraniu i pozyskiwaniu szyszek wymaga umiejętności alpinistycznych. W zasadzie nie ma znaczących przeciwwskazań do podjęcia pracy w zawodzie przez osoby dorosłe.

10. PRACODAWCY I ZAROBKI

Pracownik leśny ma możliwość podjęcia zatrudnienia w Zakładach Usług Leśnych (tzw. ZUL-ach), które to zajmują się m.in. pozyskiwaniem drewna, zrywką drewna, odnawianiem i pielęgnacją upraw, hodowlą i ochroną lasu, renowacją łąk śródleśnych, wylesianiem i usuwaniem podszytu pod liniami energetycznymi, gazociągowymi, itp., zagospodarowaniem miejskich parków zieleni. Zakłady Usług Leśnych są to prywatne firmy świadczące szeroko pojęte usługi z zakresu gospodarki leśnej na rzecz właścicieli lasów. Zleceniodawcami Zakładów Usług Leśnych są najczęściej nadleśnictwa.

Wynagrodzenie pracownika leśnego kształtuje się w zależności od rodzaju wykonywanej pracy. Rynkowe zarobki wynoszą od 1 600 do 2 000 zł. [7]

11. ZAWODY POKREWNE

- rolnik
- inżynier technologii drewna
- operator samojezdnych maszyn rolniczych i leśnych
- operator sprzętu do robót leśnych
- inżynier leśnictwa, technik leśnik
- leśniczy
- technik technologii drewna

12. LITERATURA

1. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu podstawowych prac w zakresie gospodarki leśnej, Warszawa 2007.
2. Klasyfikacja zawodów i specjalności 2010. Opis grup średnich.
3. Przewodnik po zawodach, Wydanie II, Tom VI, Warszawa 2003.
4. Stowarzyszenie inżynierów i techników leśnictwa i drzewnictwa „Poradnik leśniczego”, Warszawa 1991.
5. Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach, Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444 z późn. zm.
6. Wiat A., Ćwik J., Gospodarowanie w lasach niepaństwowych. Poradnik dla właścicieli, Białystok 2011
7. www.moja-pensja.pl

